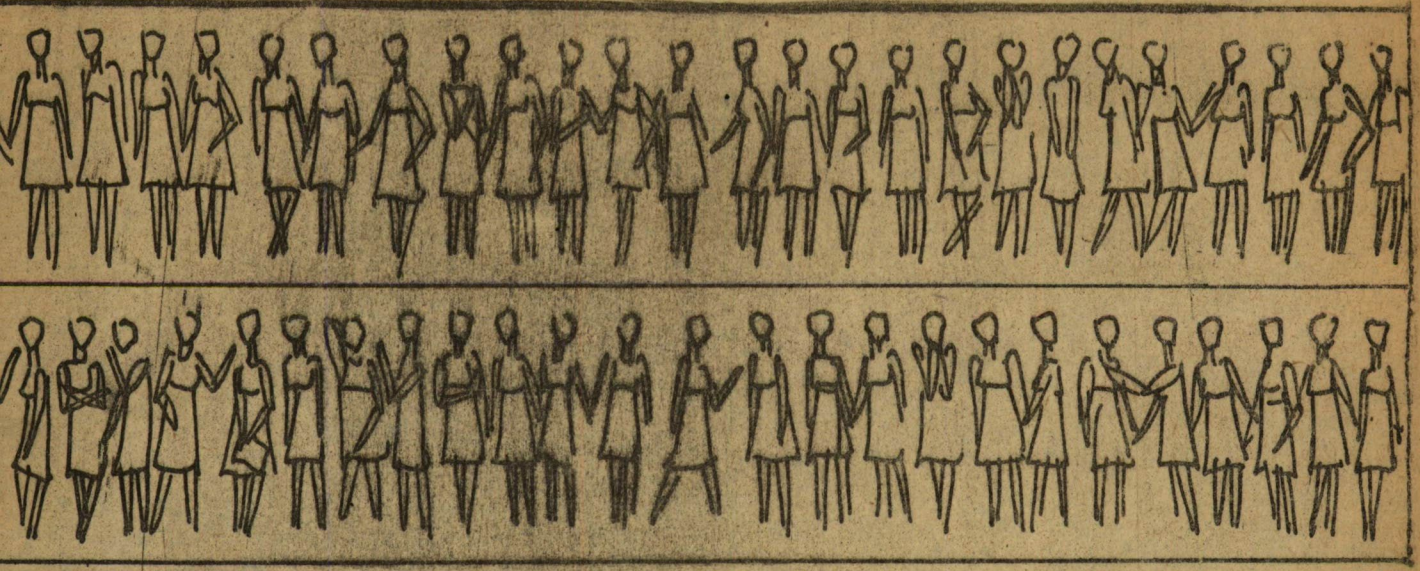

55878

1914

Opel

1. cof. 1967/2

2.

MAGUINK

M A G U N K I.évf.2.szám 1967.március 13.

Időszakosan megjelenő kollégiumi lap, a KISZ VB kiadványa

Készült 90 példányban

KOLLÉGIUMOSODÁS KAPCSÁN

"Igen, igen, de..." - körülbelül így szoktak bevezetni egy udvarias közlést aszt a "Hát nem...?" - mel kezdődő kérdésre.

Ez történt diákothonunk továbbképzőjén is. Meghallgattunk egy előadást a légiumosodásról, megismertük a Felsőoktatási Kollégiumok Vezetőinek II. Országos Tanácskozásán elhangzott határozatot, mely szerint kollégium minden olyan bent-
sős intézmény, amelyben a "közösségi élet és nevelőmunka megszervezése magas fo-
zottsági állami vezetés és az önkormányzati szervek szerepe, jogköre általában egyenlő
módon képviselt és gyakorolt, ahol tevékenyen együtt dolgozó közösségek vannak,
amelyeknek munkája és aktivitása döntő jelentőségű a kollégium egész életében."

Nyilvánvaló, hogy ezek alapján az első felszólalóból mintegy spontán módon
született ki a kérdés, közderült keltve: "Hát akkor miért nem vagyunk mi kollégium?"

A továbbiakban bizonyítást nyert, hogy nálunk a szervezés magas fokú, Diák
tevékenységünk nem szorul háttérbe az állami vezetés mellett, sőt befolyása egyre nő,
vannak olyan jól szervezett közösségeink, "amelyeknek munkája és aktivitása dön-
tő jelentőségű a kollégium egész életében."

A hangulat egyre emelkedett, s természetes, hogy X. hozzászólását a jelenlévők
szívesen, mondhatnám ellenszenvvel fogadták, hiszen, hogy Szántó elvtárs kedvelt
szóval éljek: "Nostra res agitur".

Úgy látszik, hogy ott és akkor kissé komikusan is hatott a patetikus: "Vigyázzunk!" - és
szorongásnak tűnt a már annyit emlegetett mondat: "Tudati dolgokkal van itt a baj."
Aztán megállapítását a diákothon lakóinak apolitikusságával, a különböző rezort-
vezetők munkájának bírálásával /"mert feladatukat vagy nem végzik el, vagy ha el
végzik, nem öntudatból;"/ próbálta igazolni.

Engedjék meg nekem, hogy a fentebb említettekkel polemizáljak. Ugyanis a vád
szoros. Kollégiumosodásunknak nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi feltételei is vannak,
beleértve a "tudati dolgokat" is. Mivel gazdasági téren az alapvető feltételek meg-
vannak, csakis erkölcsi problémák hátráltathatnák a kollégiummá válást.

Nézetem szerint apolitikusság, a szó szoros értelmében, nem létezik. Ábban az

esetben, ha valaki állástfoglal, már nem apolitikus. Az, hogy nem olvassa el a napi sajtót /ami természetesen egyáltalán nem helyénvaló/, nem jelenti azt, hogy nem szerez tudomást a világ eseményeiről. /Hacsak nem süket-néma, sőt vak, de azt hiszem, ez kizárt dolog, ha már valaki eljutott az egyetemig./ Ha pedig tudomást szerzett ezekről, kimondva, vagy kimondatlanul megfogalmazza véleményét.

Talán helyesebb, ha jelen viszonylatban inkább az érdeklődési szintet vizsgáljuk. Vajon valóban olyan méretű-e a közönyösség, miként azt emlegetik? Korántsem. A közöny ma egy divatos póz, és nem véletlen, hogy az un. "entellektüelek" körében "elterjedt". A "közönyösök" nagy része azért mindent lát, és hall, de ezt óvatosan titkolja, mert így érdekesebb.

Az egyetemisták sokat szidott passzivitásának meglátásom szerint van egy mélyebb oka is. Az tudniillik, hogy a KISZ-alapszervezetek nagyon sok esetben kizárólag adminisztratív léteznek, csupán a taggyűlések száraz levezetésére szorítkoznak, ami természetesen nem serkenti a hallgatókat aktív munkára.

Vizont sokak valóban dolgoznak. És kérdem én, milyen alapon dönthető el, hogy ez a munka belső kényszerből, vagy egyéb megfontolások alapján történik? Ha már az öntudat léte, vagy hiánya különválasztva szerepel, az indítók morálisan számonkérhető. De hogyan? Az öntudat nincs senkinek a homlokára írva!

Diákotthonunkban a tapasztalatok alapján a rezort-felelősök elvégzik munkájukat. S ha jól elvégzik, miért ítélkezzünk fölöttük, olyan szempont alapján, amit nem lehet konkrét érvekkel bebizonyítani.

Lényeg az, hogy dolgozzanak, munkájuk eredménye lemérhető legyen, azt elismerjék, és ne csökkentsék szkeptikus lekicsinyléssel annak erkölcsi értékét.

- - -

Csak néhány problémát vetettem fel, de a lehetőség megvan arra, hogy mások is kifejtsék véleményüket.

F E N Y V E S I I L D I K Ó

M A G U N K ?

Tévedés ne essék, nem sajtóhiba az oka, hogy a cím után kérdőjel meredezik, hanem szándékom az, -ha nem is túl eredeti-, hogy újságunk léte fölötti töprengéseimnek, kételyeimnek így is kifejezést adjak. A valamennyire is hü akarnék lenni jelképezendő és megválaszolatlan problémáim mennyiségéhez és intenzitásához, e terény kis jel helyett egy végtelen kérdőjel-sor szerepelne.

Jómagam is tisztában vagyok azzal, hogy korántsem a leghálásabb feladat ezeket nyilvánosság előtt fejtegetni, de hát nagyon kínoznak ezek a kérdések.

Énnyitok magamon!

Óre kell bocsátanom, csupán két és fél napja vagyok a kollégium lakója, s mielőtt beköltöztem, az albérletéhez szokott lakók első ámulása, komfort feletti leledezése után szinte természetesnek vettem, hogy a kollégiumnak újságja is van. Centrifuga, televízió, villanyvarrógép, torlőterem és tetőterasz mellett miért ne lenne lapja is?

Csak most, a vizsgaidőszak után kísértetek már-már rögeszmés makacssággal egyes kérdések, különösen amióta a Magunk másodk számának megszerkesztése, megjelentése került napirendre. Mert hát illő, hogy

ha már lapunk van, - még ha az óvatos "időszakosan megjelenő" jelzöt is viseli -, meg is jelenjen belőle pár száma! Csakhogy itt jön a probléma. A szám megjelentetéséhez anyag kell, ill. kellene, az anyaghoz pedig némi emberi munka.

Ennek következtében szívós és törhetetlen makacssággal követelnek tőlünk cikkeket, novellákat, verseket, s mi szívós és törhetetlen makacssággal állunk ellent. Hogy milyen eredménnyel, azt az első szám terjedelme bizonyítja.

Minden félreértést elkerülve, nem nyilvános önkritikát szeretnék gyakorolni, meaculpázni nemtörődömségünk, közönyösségünk fölött, csak feltenni a kérdést: Miért van újságunk? Mi a célja? Milyen igényt elégít ki?

Magunk -mondja a cím; Tehát a kollégium lakóiról és lakóinak kell, hogy szóljon, s mint a bevezető mondta, "forrongásainkat, lázongásainkat", tehát fiatalságunkat hivatott kifejezni. "Irodalmi és művészeti kiadvány" - jellemezte magát a fejlécen, vagyis az irodalmon és művészeteken keresztül vall magáról.

Hát ez nem is volt olyan nehéz! Minden kérdésre feleletet találtam. Most már csak az a bökkenő, mi a baj a lap anyaga körül?

Nézzük még egyszer: bár a közelmúltban megjelent és elhangzott hozzászólások szerint a mai fiatalság elkényeztetett és tunya, azonkívül szertelen és szemtelen, továbbá semmi problémája nincs, valamint soha nem volt még ennyi problémája, ezt a kérdést a bevezető, programadó cikk megnyugtatóan eldöntötte: fiatalok vagyunk, és forrongunk. A forrongás tehát megvan, az újság lehetősége is megvan... Csak két dolog okozhatja a hibát: vagy erős önkritikával rendelkezünk, s visszariasztólag hat a komoly "irodalmi és művészi" követelmény, vagy olyasmiért forrongunk, ami nem újságba, hanem csak egymás fülébe való.

De hát akkor?.. Ebben az esetben minek az újság?! Kétségtelen, hogy egy lap rendkívül jól hangzó, azt ne mondjam, imponáló, de bárhogy vesszük, akármilyen vastag is a fedőlap, valamit bele is kell tenni.

Magam részéről szerencsésebbnek találom, ha abba hagyánánk.

Kudarcnak kudarc, tudom, de mentségül szolgáljon, hogy erről sokan - hogy tárgyilagos legyek: a legtöbben - nem tehetnek, hisz ők igazán nem csináltak semmit. A vak is látja, hogy azok a hibások, akik ezt az egészet elkezdték. Mert hát nem nagy naivságra vall, hogy egyesek azt képzelik, hogy egy 320 fős diákkörben, ahol ráadásul az irodalom és a művészetek blüvkörében élő csupa bölcsész lakik, holmi cikkirogatásra van idő s főleg téma?

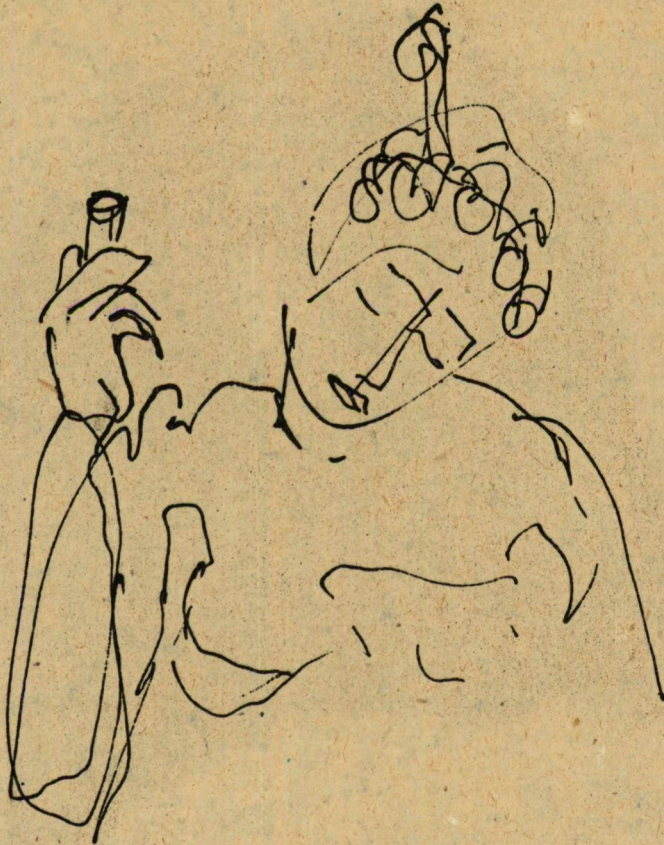
Mégis minden ellenkező híresztelés ellenére nem holmi misztikumra vagy mártíromságra való hajlamok kényszerít, hogy bevalljam, szívesebben tartoznék én is a "bűnbakok" kis csoportjába.

Csoda ért?! Számomra megnyugtatóbb, ha a lehetőségeket valóságnak vevő idealistának tartanak, mint apró-cseprő lány-nyavalyákkal foglalkozó, óvatosan józan realistának.

Biztos vagyok benne, senkit sem érintett a fejtegetésem. Nálunk ez nem szokás!!!

N Á R A Y Z S U Z S A

II.

Michaela Kevina

Szabó Magdolna

MOZAIKOK

Álló vonatablak
mozgó talajon
fényképezi a tájat
monoton.

Élettelen üveg mögött
sivárkopár a táj,
sokaknak szép -
másoknak fáj.

- - -

Csupasz csontváz
torzképe a falon
a téli fa,
jegessé dermedt
végtagjai némán
zörögnek, életet
kopogva a szorosra
zárt ablakon.

JOHN UPDIKE

Kevészet írtak eddig róla Magyarországon, művei közül is mindössze két-három elbeszélése és egyik legjelentősebb regénye, A kentaur jelent meg magyar fordításban. A fiatal amerikai írógeneráció kiemelkedő képviselője. Sokoldalú, komplex jelenség. Tehetséges író. Tud gondolkodni, érezni, gazdag fantáziája magától értetődően teremt kapcsolatot a mitológia világa és a XX. századi ember életének leghétköznapibb eseményei között. Egyéni élményanyagából finom érzékkel esik a választása az általános érvényűre, éles szemét a mikrovilág legparányibb részletei sem kerülnek el, de nem merül el bennük. Benyomásait nem fényképezőgéplencse, hanem egy biztoskezü modern festő ecsetje rögzíti. Nyelve eredeti, de nem eredetieskedő. Stílusában lakónikus egyszerűség és emelkedett pátoasz keveredik.

1962-ben jelent meg a "Pigeon Feathers" /Galambtollak/ című novelláskötete, melynek egyik darabja a "Varjú az erdőben" /"The Crow in the Woods"/.

Novelláinak életrajzi elemeiből összeállítható Updike portréja: érzékeny, fél-szeg és magányos fiatalember. Elégedetlen önmagával és a világgal, de a világ is ő-vele. A családi környezetben keres védelmet, ugyanakkor fél az elsekélyedéstől, és menekülni vágyik.

Nemcsak zseni, hanem ember is - és ezt nem szégyelli.

Varjú az erdőben

A hosszú enyhe éjszakában észrevétlen hullt le a hó. Annyira tapadós volt, hogy kis bérelt házuk körül az erdőben minden egyes ágacska magasba törő, fehér hószéletet tartott, és a kora reggel árnyéktalan izzásában a táj szánke elvesztette mélységét: mintha merev, kínai kalligráfokkal díszített kárpit ereszkedett volna le a szürke égboltról, fekete fonállal átszőtt csipkepáncél. Jack nem emlékezett, volt-e má r része ilyen

csodákban. A havazás elállt. Mintha álmával együtt az is félbeszakadt volna.

Hajnalodott. Ott állt hálóköntösében az ablaknál. Előző este feleségével együtt régimódi, fényűző vacsorán vett részt a földbirtokoséknál. Kétféle bor volt: piros és sötétebb piros. A hosszú asztalon gertyák. Két másik házaspár is ott volt, idősebbek, arcukon a pusztulás alig észre-vehető jelével. Vacsora után a férfiak és

nők különbétek, majd mikor a férfiak hangját már érdesre reszelte a brandy, meg a szivarfüst, újra összejöttek egy nagy szobában, melynek falát rikító zöld selyem borította. A mindkét nem képviselői összefüggéstelen csevegésbe merültek, és mint a csillár fénytörő prizma, elmésen sziporkáztak. Befejezéséért pedig /a szürke márvány kandalló-párkányon álló óra hajszálvékony arany mutatói finom tapintattal az idő múlására hívták fel a figyelmet/ egy végső kétségbeesett szárnycsapással mindannyian felreppentek a lépcsőn, és megtekintették azt a szobát, ahol napközben a fehérhajú háziasszony szokott bámulatos hobby-jának, a "cartonnage"-nak áldozni. Pagodát rendezett be magának színes kartonpapírból. A falon művirágok. Munkaasztalán csillogó Elmer-ragasztó, olyan méretetlenül nagy, csőrös üvegben, melyhez hasonlót Jack még álmában sem látott. Az üvegre festett kék bika diadalittasan vigyorgott. Jöttek a szolgák, és a vendégek felöltöket borítottak. Éjfél volt. Az előcsarnokban könnyű fehérbe burkolt világ tárult szemük elé. A vendégek dicsőhimnuszokat zengtek a házigazdának; az izületi bántalmakban szenvedő apró kis öregember kebelét büszkén dagasztotta, hogy itt minden az övé volt, a vacsora, a bor, a "cartonnage" és most a hó is. A fiatal pár, bebugyolálva, hazatért. Úgy

bérelték, de mégis az övék volt. Kifizették a járandó sőt a gyerekre vigyázó-asszonynak, aztán kiküldték a viharba, mint ha büntetni akarnák, és bár késő volt, szeretkeztek. Hat óra múlva, mikor a kicsi sírni kezdett, a férfi kelt fel - mintegy hálája jeléül - felesége helyett, és ellátta a gyereket.

Az átnedvesedett pelenka láthatatlan ammónia-felhőt bocsátott ki magából, és könnyet csalt a szemébe. Az ablakok mögött elterülő fehérség élessé tette a nap fényét, mely úgy tört át az égboltozaton, mint villanykörte fénye a papírernyőn.

A gyerekszoba fehéren izzott; a halványlila, virágos tapéta szinte kigyúlt, és még a cókmos sarkokból is tisztaság sugárzott. A pucér, álmából felriadt kislány ebben a szokatlan órában némán nézte apja megszokott alakját. A bíborköntös bolyhos ölése, a padló hűvös simogatása, az egész embert megváltoztatta - előnyére: alakja felmagasztosult. Fürdőköpenye két szárnya közül elővillanó óriáscombjai belehasítottak fehéren a levegőbe. Jack látta ezt; látott mindent a három ragyogóan tiszta ablaktáblán keresztül: ittasságának emlékét, az álmából felvert ember kielégületlenségét és a környező hőtömegből áradó ragyogást. Benyomásai élesek voltak, ő maga viszont puhává, képlékennyé vált. S közben a padló nyikorgása, a festék

vörössárga izzása, lánya komoran fürkésző pillantása - mintha vegyszerekkel mesterségesen kitágított pupilla bámulta volna tudatába hasítottak, olyan érzékelő-készülék közvetítésével, melyet a kimerültség minden zavaró benyomástól megtisztított, és belemartak húsába, tompán bizsergő nyomást gyakorolva zsigereire.

Bár kicsi volt a ház, két fürdőszobája volt. Jack a kislány szobájából nyílt használta, ahol a fürdőkádat eltakaró függöny rúdja már leszakadással fenyegetett, és görbe volt az állandóan ránehezedő nedves pelenkák súlyától. Azon a helyen, ahol csapszögek erősítették a falhoz, hámlott a vakolat. A férfi egy pillanatig enyhe csodálkozással állt ott, és bámult le a vizelete ováljában úszkáló, különös fényű, rövid, korhadt botokra emlékeztető ürülékdarabkákra.

A víz zuhogott. Mintha a kis ház egész belseje megtisztultan életrekelt volna. Gyors mozdulatokkal feladta a ruhát a gyerek ficáncoló testére, és elindult vele felfelé a lépcsőn. Az emeleti forduló egyenesen a hálószobába szögelt; Jack benézett az ajtón, és látta, hogy a felesége már más helyzetben fekszik a széles ágyon. Két meztelen karja a párnán pihent, ívben meghajlítva, mintha foltos elefántcsontkeret venné körül félrefordított, sörénnyel benőtt koponyáját. Alvás közben úgy fordultak vállai, hogy

egyik melle megemelődött, és bimbós hegye kiszabadult. A nap végighordta tekintetét a felszakadozó égen, majd laposan küldte át sugarait az erdőn és az ablaküvegen, lehelletnél könnyedebb, romboldalakú, finom aranyhálót szöve az asszonyra és az ágy durva tölgyfadeszkájára. Mintha pille rebbenne a hálón, hirtelen kinyíltak a kék szemek.

Felfedezték. A férfi gyorsan visszahúzódtott, és elindult lefelé. Leereszkedett a kacskaringós, szűk lépcsőn. A gyerek ujjainak önfeledt játékát érezte nyakszirtjén, és ezektől az apró kis ujjaktól - mintha napsugár melege cirógatná - egész lényét remegés járta át. A földszinten sötétebb volt. A hó visszaverődő fényét elnyelte a nyirkos, szüette berendezés. Bérelt volt minden. Jóreggelt, Mr. Thermostat. A tejember ma bizonyára késni fog: a hóláncok csattogása csodálkozó ritmust dalol majd az autótömlőn: no - de - ilyen! Gyerektartó karjába fájdalom hasított.

Képtelen volt megtalálni a gyerek tápszeres dobozát. A kredenc zsúfolásig tömve volt porcukorral, színes szitájú tartóban mlanyag kanalak pöffeszkedtek. Az egyik fiók fogantyúja kiállt. A kislány lába beleakadt. Jack tétova, ide-oda kapkodó mozdulatokkal a hidegfűllő lábosban vizet tett fel. Tél van, meleg reggeli kell a gyerekeknek, Héli van? A plafon recsegett,

a vízvezeték mormogott. Megjelent az anya kék selyembe burkolózva, ami alakját formátlanná, arcát sápadttá tette. Férje távoztával képtelen volt újra elaludni.

A férfi most ott ült a lenolajtól fénylő asztalkánál, szótlanul, büszkén, önmagával elégedetten. A darapép gőzölögni kezdett a gyermek tálkájában. Jótékony kezek narancslét varázsoltak a férfi elé. Az asszony - ahogyan azt Föld-nővérétől tanulta - apró virágok millióit hinti szét. Ujjainak tapintásával őt érezte a férfi, mikor az üveget ajkához emelte.

A felmentés megérkezett. Visszatérhetett saját köré: kibámult az ablakon. Az erdő és a fehérre fagyott pázsit kínai kárpitján némán rajzolódott ki az ágak végtelen betűsora. Fehérrel kivarrt fekete köntös, mely megáll önön merevségétől. Semmi sem mozdult. Nem vált mélység. Az ég: gyöngy-kupola, az erdő: álompalota, melynek talapzata, boltívei és szökőkútjai örökre némák már.

Felesége főtt tojást tett elébe, és egy szelet pirítóst, kicsorbult, rózsaszínű

tányéron, mely csillogva verte vissza a piszkos ablaküvegen átszűrődő ferde fény-sugarakat.

És most történt valami. Jött egy nagy fekete madár, varjúszárnyai nehéz csapkodással hasították a levegőt. Bedőlve kört írt le, majd görcsösen begörbítve lábait lezuhant az erdő irányában. A férfi szívet rémület szorította össze: a varjú olyan nemtörődömséggel rohmozta meg a sérthetetlen símaságot, csupa-izom testével annyira vakon akart elmerülni ott, ahol nem volt mélység. Nem sikerült. Összezúzott fekete testtel - kidgett ágyúlövedékként - a magasba nyúló ágak közé zuhant, és hózáport zúdított le egy négyszögletes csipkefelületről. Szárnyai szétterültek.

A látomásnak vége, a férfi szíve csordul-tig telt. "Klára!" - kiáltotta.

Az asszony kék szeme kutató pillantással siklott férje arcáról az ablakra. Ő csak a havat látta, és tekintete megpihent az elfelejtett párolgó ennivalón, a férfi kezében.

"Edd meg a tojást!" - mondta.

Gróf József

Csodák űlnek

Csodák űlnek varázslatok
csókjuktól szinte meghalok

A létezés ne érdekelne
a való világ szerelme?

Hisz érte vagyok én egészen
övé minden lélegzésem

Minden mi benne van enyém már
levegő csönd aszfalt latyakos sár

A Tisza színe lebegése
az emberek szive-remegése

az orgona hangja illata
az akácnak súlyos sóhaja

halak úszása a patakban
patak zúgása a halakban

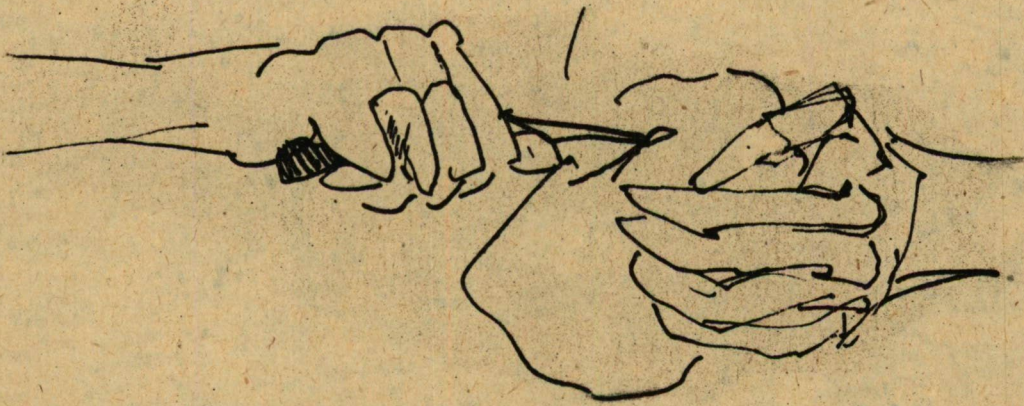
virágok éneke éjszaka
ha elhal az emberek zaja

mindent mi látszik s mögötte van
nem tehet mást magasztal szavam.

Gróf József

Karácsony

Szép karácsony táján, szép karácsony táján
énekelnek három királyok, szép karácsony táján
visznek körbe vígan ők, visznek körbe vígan ők
világító gyertyákat, visznek körbe vígan ők
világító fényeket, világító fényeket
tartogatnak éjjel, világító fényeket
elrejtőznek szívükben, elrejtőznek szívükben
mindenféle szépek, elrejtőznek szívükben
mindenféle szépek, mindenféle szépek
meséket mondanak, mindenféle szépek
világít a gyertya, világít a gyertya
benn a sötét éjben, világít a gyertya

Nikolay Zolotarev

Vázlatpontok egy alig ismert vidékről

Riport? Tulságosan nagyképpen hangzana.

Nyári szórakozásnak szántam ezt a falu-
nézést, de nem lett szórakozás. Lehet,

hogy csak nekem tűnt fel az, amit láttam.

/Elég szomorú lenne./ A szomorú az, hogy

ez nem esetleges. Hiszen kicsi ország va-

gyunk, de azért nekünk is vannak eldugott

vidékeink! Hadd mutassak be egyet, amely

egyike a legnehezebben megközelíthetők-

nek. Az Őrség. Pontosabban az a része, ame-

lyik a jugoszláv-osztrák-magyar határ

közelébe esik. Azért nehezen megközelít-

hető, mert még mindig határsáv-igazolvány

szükséges hozzá. Így meg inkább külföldi

útlevelet szerzünk.

Pedig szép vidék. Erdők, nagy fenyvesek.

Vadászni is lehet. Központja Őriszentpéter,

határozottan fejlődő falu. Szép kultúrház,

cukrászda, gimnázium is épült. A baj csupán

az, hogy vasárnap délutánonként is azért

többen vannak a kocsmában, mint a kultúr-

házban. Pedig ott egészen jól felszerelt

klubszoba is van. Büszke is ez a falu, per-

sze joggal-, hogy ennyire kiemelkedett a

többi közül.

A környék? Dombok. Terméketlen, agyagos ta-

laj. A Zalát nyáron át lehet lépni, tavasz-

szal megárad, elviszi a keskeny, rossz hi-

dakat. Igaz, nem is hidak ezek, csak "pallók".

Ilyenkor aztán életveszélyesek. Korhadtak,

itt-ott nagy rések a deszkák között. A falu

öregjei furcsa dolgokat sutognak arról,

kit, hogyan húztak ki a vízből élettelenül.

Az utak rosszak, persze ez nem újság. Talán

ez is a magyarázata annak, hogy nagybátyá-

mék örültnek néztek, amikor bejelentettem,

hogy a 6-10 km-re fekvő községekbe is el-

őhajtok látogatni. Hozzá kell tennem, hogy

nyári esőzések után ez valóban örültség-

nek számít.

Na, de én égtem a vágytól, hogy olyan

egzotikus fogalmakat is konkretizálva lát-

hassak, mint Bajánsenye /egyébként ez az

utolsó vasútállomás ezen a vonalon./,

Kerkáskápolna, Magyarszombatfa, Velemér,

Kercaszomor és sorolhatnám még a kicsi

községek szép neveit. Ezen a tájon él egyéb-

ként egy kis szláv népcsoport: a vendek.

De már nagyon összekeveredtek a magyarok-

kal, a nyelvet is csak egy-kettő beszéli.

Kezdve a múlt mentén:

Kercaszomor:

Kilométer hosszú falu, erdők közé ékelve.

A falu elején és a templom körül csinos

házak. Ott mesteremberek laknak. Kőművesek,

kovácsok. A faluban- különösen a nők sze-

mében- a református lelkésznek van a leg-

nagyobb tekintélye. /Megjegyzem, egészen

csinos./Járt Hollandiában is, s a különbsé-
gekre, minden adandó alkalommal felhívja a
figyelmet, továbbá megmutatja az onnan ho-
zott facipőket. Egyébként arra büszke, hogy
igazi magyar. Gömöri. Szerinte ott beszélik
a legszebben a magyar nyelvet. Rosszallta,
hogy az egyetemen vallástörténetet és val-
lásokritikát is hallgatunk.

Ebben a faluban - ugyanúgy Óriszentpéte-
ren is - még mindig érezhető a vallási el-
lentét. Persze szórványosan, főleg a 40 éven
felülieknél. Mikor egy kislányt megkértem,
hogy kíséreljen el a katolikus templomhoz,
mert állítólag ott ásatások folytak, az
anyja csúnyán megszidta. Az apja reformá-
tus. presbiter, majd ad az neki!

Haladás azért már van e téren is: katoli-
kusokat is temetnek református temetőbe, és
viszont.

Magyarszombatfa:

Ez a falu volt sajnos az utolsó, ahol útirá-
nyomban még tartott a múlt. Innen már csak
rossz bekötőtűt maradt. /Motorkerékpárral
elég kényelmetlen volt. /Itt is két hosszú
sorban állnak a házak. Van egy gyárunk is.
Kerámiagyár. Összegyűjtötte a környék faze-
kasait, és jót tett sok családdal, munkát ad-
va az embereknek. Egyéb haszna aztán nincs is. azért, hogy ezekkel az eldugott, szomorú
Valami oknál fogva a gyár hevesen ragaszko-
dik a hamutartókból kinyúló lila kacsafejek-
hez, meg a piros színű kövér pontyokhoz. Alapo-
san uniformizálták is a környező falvak lako-
hogy

sainak esztétikai élményeit. Minden ház-
nál van egy lila kacsafej.

-Nem a világpiacnak termelünk!- mondták
sértődötten amikor megkockáztattam egy-
két megjegyzést. Nos, annak tényleg nem
termelnek! Ami belföldre megy, hát az meg
ugyan miért is lenne izléses?

Eszembe jutott egy zenész ismerősöm,
aki egy kis faluban élte át szerinte leg-
nagyobb élményét: Bartókot hallgatott, s
a szomszéd néni- aki egyébként négy ele-
mit végzett, és jóval túl volt a hatva-
non- megkérte, hadd hallgassa ezt meg
még egyszer, olyan szép volt.

Na, de minek nekünk a művészet!/?/

A faluban jól működő tsz van, kultúrház,
meg két kocsmá. Persze, a pénz is több,
és azt valahol el kell költeni. A kultúr-
ház különben egy éve zárva van, mert élet-
veszélyesen omladozik.

Velemér:

Furcsa nevén kívül eddig annyit hallottam
róla, hogy a falu szélén van egy Árpád-kori
templom, Aquila János, olasz mester freskó-
ival. Számomra ez valami elvontságot, román
stílusú szigorúságot kölcsönzött a falu-
nak. Hát szigorúság az elkelne! De inkább
falvakkal is törődjenek. A templomot
éppen restaurálták. Már egy éve folyik
a munka. A restaurátor szomorúan mondta,
hogy pár év múlva ugyis tönkremegy.

Domb tetején épült, kitéve a gyakori esőknek, a falubeliek nem törődnek vele, látogatók pedig nem igen keresik fel ezt az istenhátamögötti falucskát. Jellemző momentumként mesélte el, hogy mikor neki kezdtek a munkának, egy veleméri is fölballagott, hogy megnézzé, itt meg mi folyik. Nézte egy darabig, aztán azt mondta, hogy miért nem inkább kocsmát építenek ezen a sok pénzen.

Na persze, kocsmá az van. Azonkívül semmi. Itt még a tsz-t sem lehetett megszervezni, ugyanis a földek egymástól elszigetelt dombokon fekszenek, gép számára teljesen megközelíthetetlenül. Meg aztán ki is művelné ezeket a terméketlen, agyagos földeket! A falu átlagos életkora biztosan fölötte van az 55 évnek. Magányos emberek élnek itt, a dombon és a völgyben lakók talán nem is ismerik egymást. Megdöbbenő, hogy mennyi a nyomorék, a degenerált! Persze, ez a falu elzártságából következik. Ma már van ugyan buszjárat Óriszentpéterre, de azelőtt sok olyan veleméri volt, aki életében nem ment el a szomszédos faluig.

A falunak /s a környezőknek se! /még

ma sincs orvosa. Be kell járni rendelésre Óriszentpéterre. Ha bejárnak. Egyik háznál egy öreg néni szólított meg, hogy ugyan nézzem már meg, mi van a gyógyszeres dobozára írva. Mert abból vett be két nappal azelőtt fájdalomcsillapítót, és azóta még rosszabbul érzi magát. A gyógyszert évekkal azelőtt kapta. Hogy már lejárt a szavattossági ideje? Ugyan, lelkem, ilyen sok munka mellett nem lehet mindig orvoshoz szaladgálni!

Kicsi, sötét lakások, sok helyen a higiénia teljes hiánya. A házak korhadtak. - Tömén telen pénz kellene a csináltatáshoz, meg aztán ügyis hamarosan meghalnak, minek az már. =

Olyan nevetséges kérdésekkel elő sem mertem hozakodni, hogy olvasnak-e valamit egyáltalán. Pedig mi lehet itt ősszel, vagy télen?! Csak sár, szél meg sötét...

Szégyelltem magam, hogy szeretem Sartre írásait, meg hogy értelmetlen szócsépléseket folytatunk az élet értelméről.

Ajánlás

"Proletár, folytatnám, de unnád,
tudod, hogy nem élsz lazacon..."

/József Attila/

H A N G O K

Az orrom előtt ment el a villamos. Zuhogott az eső, átfázva, fáradt-mogorván emelgettem lábaimat, s gondolkodni próbáltam, hogy gyorsabban teljék az idő. Nem ment.

A szél belesöpörte arcomba a vizet, hidegen csúszott végig bőrömön. Borzongtam. Fogam koccanásait számlálgattam, hallgattam az egymáshoz ütődő ágak csikorgását, figyeltem az esőt. Az esőt, ahogy úszott a levegőben, és arról lyukú szitára hasonlított, amint belefürödtek a lámpák fényei.

Vékony gyerekhang tépte föl a körételepedett egyhangúságot:

-Apuka! - csak még egy kicsit gyere! -
Édesapuka! - csak még egy kicsit! Meglátod, mindjárt otthon leszünk!

Láttam őket. Hárman voltak. A vékony, ijedt arcú, néma anya, a tetőtől-talpig sáros, részegen támolygó apa, és hat év körüli kislányuk.

-Kicsit sáros lett a kabátod, de nem baj. Majd kikeféljük. Jó? - Odadörzsölte nedves arcát apja kezéhez, és makacsul ismételte:
-Nem te vagy a hibás. Az eső. Mert ilyenkor csúszik ám az út! A sártól. Tudod, a csúnya sártól...

Látod? az én harisnyám is milyen piszkos lett. És majdnem én is elestem ámul De megkapaszkodtam!

Te azért estél el, mert nem tudtál semmiben megkapaszkodni. - Kapkodva csokolgatta a sáros kezeket, és komolykódva még egyszer mondta - mert nem tudtál semmiben megkapaszkodni...

-Apuci! - Nézd! - van cukrom. Vegyél! ...Nem kérsz? Nem baj. Elteszem neked. Nézd! - ide, ebbe a zsebembe. Majd holnap megeszed.

Én nem veszek belőle, meghagyom neked. Az egészet meghagyom neked...

-Apukám! - Csak most ne énekelj. Jó?! Most az egyszer ne énekelj! Majd otthon. Otthon együtt énekelünk, jó?! Csak ketten... Apukám! - Ne menj el! Haza kell menni. Hazamegyünk! Otthon meleg van, és nincs sár, és énekelünk is! Apukám! - Énekelünk is!

-Ne menj el! Édesapám!.. Nem sírt. Csak az eső folyt végig kis arcán. Anyjára pillantott, aztán kivette zsebéből a cukrot, és lassan a másikba csúsztatta.

...A megállóba, mint valami nagy kígyó, besiklott a kivilágított villamos.

Lapunk szerzői: Fenyvesi Ildikó, IV. magyar-latin

Ferincz Éva, III. magyar-német

Harmat Márta, V. német-orosz-angol

Náray Zsuzsa, IV. magyar-francia

Szabó Magdolna, III. magyar-történelem

Vendégünk : Gróf József, II. magyar-latin

A rajzokat készítette és a fedőlapot tervezte : Mihály Mária, IV. magyar-olasz

Szerkesztőbizottság : Fenyvesi Ildikó, Ferincz Éva, Tar Ibolya, Vörös Katalin